GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs / *Curso*
2026-2027

1	**Dades d'identificació de l'assignatura** *Datos de identificación de la asignatura*				
Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**IMPROVISACIÓ** **IMPROVISACIÓN**				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**4**	Curs *Curso*	1r	Semestre *Semestre*	ANUAL
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	ESPECÍFICA	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellano Valenciano
Matèria *Materia*	Formació instrumental complementària Formación instrumental complementaria				
Títol Superior *Título Superior*	Grau en Ensenyances Artístiques Superiors de Música Grado en Enseñanzas Artísticas Superiores de Música				
Especialitat *Especialidad*	Interpretació (Instruments de l'orquestra simfònica) Interpretación (Instrumentos de la orquesta sinfónica)				
Centre *Centro*	Conservatori Superior de Música "Óscar Esplá" d'Alacant Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá" de Alicante				
Departament *Departamento*	Composició i Cant Composición y Canto				
Professorat *Profesorado*	Concepción Rodes Rives María R. Ciurana Moñino (Coordinadora)				
e-mail *e-mail*	c.rodesrives@iseacv.gva.es mr.ciuranamonino@iseacv.gva.es				

1.1 **Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació**
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Aquesta assignatura acostarà a l'alumne a la comprensió musical profunda. La improvisació serà simultàniament un mitjà per a l'aprenentatge de conceptes i procediments musicals i un fi en si mateix. L'alumne experimentarà l'expressió creativa personal a través del seu instrument. Els objectius de l'assignatura són:
- Despertar l'interés per la utilització de la música com a llenguatge d'expressió pròpia a través de la improvisació.
- Identificar i aprendre a utilitzar recursos musicals propis d'estils diversos.
- Adquirir una metodologia mitjançant la qual continuar desenvolupant de manera autònoma la capacitat d'improvisació pròpia.

Aquesta assignatura contribuirà al perfil professional de la titulació en tant que dotarà a l'alumne dels recursos necessaris per a poder desembolicar-se en tota mena de situacions en les quals necessite improvisar musicalment.

Esta asignatura acercará al alumno a la comprensión musical profunda. La improvisación será simultáneamente un medio para el aprendizaje de conceptos y procedimientos musicales y un fin en si mismo. El alumno experimentará la expresión creativa personal a través de su instrumento. Los objetivos de la asignatura son:
- Despertar el interés por la utilización de la música como lenguaje de expresión propia a través de la improvisación.
- Identificar y aprender a utilizar recursos musicales propios de estilos diversos.
- Adquirir una metodología mediante la cual continuar desarrollando de forma autónoma la capacidad de improvisación propia.

Esta asignatura contribuirá al perfil profesional de la titulación en tanto que dotará al alumno de los recursos necesarios para poder desenvolverse en todo tipo de situaciones en las que necesite improvisar musicalmente.

1.2 **Coneixements previs**
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Coneixements de llenguatge musical, harmonia i anàlisi (nivell d'ensenyaments professionals o equivalent).

Conocimientos de lenguaje musical, armonía y análisis (nivel de enseñanzas profesionales o equivalente).

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

•Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora (CT1)
•Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament (CT2)
•Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza (CT3)
•Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació (CT4)
•Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal (CT6)
•Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip (CT7)
•Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments (CT8)
•Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos (CT9)
•Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional (CT13)
•Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional (CT15)
•Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat cap al patrimoni cultural i mediambiental (CT16)
•Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, i la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius (CT17)
•Disposar de recursos musicals amplis i diversos per a poder crear o adaptar peces musicals així com improvisar en diferents contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos (CG22)
•Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre material musical (CE7)

•Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora (CT1)
•Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente (CT2)
•Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza (CT3)
•Utilizar eficientemente las tecnologías de la información y la comunicación (CT4)
•Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal (CT6)
•Utilizar las habilidades comunicativas y la crítica constructiva en el trabajo en equipo (CT7)
•Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos (CT8)
•Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares y en contextos culturales diversos (CT9)
•Buscar la excelencia y la calidad en su actividad profesional (CT13)
•Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional (CT15)
•Usar los medios y recursos a su alcance con responsabilidad hacia el patrimonio cultural y medioambiental (CT16)
•Contribuir con su actividad profesional a la sensibilización social de la importancia del patrimonio cultural, y su incidencia en los diferentes ámbitos y su capacidad de generar valores significativos (CT17)
•Disponer de recursos musicales amplios y diversos para poder crear o adaptar piezas musicales así como improvisar en distintos contextos a partir del conocimiento de estilos, formatos, técnicas, tendencias y lenguajes diversos (CG22)
•Desarrollar aptitudes para la lectura e improvisación sobre material musical (CE7)

3	**Resultats d'aprenentatge** *Resultados de aprendizaje*
RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
Desenvolupar la capacitat creativa per a expressar-se a través de l'instrument. Desarrollar la capacidad creativa para expresarse a través del instrumento.	CG22, CE7
Contribuir a la desinhibició de l'alumne en la interpretació musical. Contribuir a la desinhibición del alumno en la interpretación musical.	CT6
Desenvolupar la capacitat d'escolta musical comprensiva. Això és, ser capaç de reconéixer auditivament fragments musicals podent reproduir-los i explicar-los harmònica, melòdica i rítmicament. Desarrollar la capacidad de escucha musical comprensiva. Esto es, ser capaz de reconocer auditivamente fragmentos musicales pudiendo reproducirlos y explicarlos armónica, melódica y rítmicamente.	CT6, CE7
Improvisar peces combinant lliurement materials formals, melòdics, harmònics i rítmics. Improvisar piezas combinando libremente materiales formales, melódicos, armónicos y rítmicos.	CT8, CG22, CE7
Analitzar l'harmonia d'obres de diferents èpoques i estils del repertori i improvisar a partir d'elles, prèvia la memorització de fragments el més amplis possibles. Analizar la armonía de obras de distintas épocas y estilos del repertorio e improvisar a partir de ellas, previa la memorización de fragmentos lo más amplios posibles.	CT2, CE1, CE7
Aconseguir espontaneïtat en l'instrument guiada per estructures i cèl·lules harmòniques, melòdiques i rítmiques i fins i tot arribant a la imitació d'alguns estils concrets. Conseguir espontaneidad en el instrumento guiada por estructuras y células armónicas, melódicas y rítmicas e incluso llegando a la imitación de algunos estilos concretos.	CG22, CE7
Analitzar i comprendre el més profundament els elements d'una melodia per a ser capaces d'improvisar un acompanyament que la guie i la valore en el seu just terme. Analizar y comprender lo más profundamente los elementos de una melodía para ser capaces de improvisar un acompañamiento que la guíe y la valore en su justo término.	CT2, CG22, CE7
Llegir amb fluïdesa partitures de diferents estils. Leer con fluidez partituras de diferentes estilos.	CG2, CE7
Conéixer i practicar diferents tipus de xifratges a partir del barroc. Conocer y practicar diferentes tipos de cifrados a partir del barroco.	CE7
Improvisar música en conjunt. Improvisar música en conjunto.	
Conéixer i aplicar una metodologia per a l'aprenentatge de la improvisació. Això és, llegir textos musicals amb comprensió dels	CT7, CT9

elements que ho constitueixen, extraient els elements susceptibles d'usar-se per a improvisar. Conocer y aplicar una metodología para el aprendizaje de la improvisación. Esto es, leer textos musicales con comprensión de los elementos que lo constituyen, extrayendo los elementos susceptibles de usarse para improvisar.	

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4. Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge.

Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,…*	Planificació temporal *Planificación temporal*
Improvisació a partir d'elements musicals (estructures harmònic/formals, melòdiques, rítmiques, etc.). Aplicació de la improvisació a la pràctica de l'acompanyament. Anàlisi i interpretació d'improvisacions de figures rellevants de diverses èpoques, amb l'objectiu de comprendre el seu llenguatge i incorporar en el propi discurs improvisat les tècniques de l'estil. Pràctica de lectura a vista i transposició. Improvisación a partir de elementos musicales (estructuras armónico/formales, melódicas, rítmicas, etc.). Aplicación de la improvisación a la práctica del acompañamiento. Análisis e interpretación de improvisaciones de figuras relevantes de varias épocas, con el objetivo de comprender su lenguaje e incorporar en el propio discurso improvisado las técnicas del estilo. Práctica de lectura a vista y transposición. CONCEPTES PRELIMINARS Cercle de 5es J. Acords tríada: majors, menors i disminuïts. Sèries i progressions reals. Acord de 7ª de dominant. Cadències: perfecta, plagal, trencada i semicadència. Acord de 6/4 cadencial. Creació d'estructures harmòniques de 4 i 8 compassos amb una harmonia per compàs. Enllaços d'acords en estructures bàsiques. Creació de melodies lliurement. Creació a partir de motius rítmics. Creació de motius amb notes reals. Creació de frases a partir de motius amb notes reals.	La planificació temporal de cada unitat didàctica, estarà supeditada a l'evolució i les necessitats dels alumnes, sequenciada al cronograma de clase. La planificación temporal de cada unidad didáctica, estará supeditada a la evolución y las necesidades de los alumnos, secuenciada en el cronograma de clase.

CONCEPTOS PRELIMINARES
Círculo de 5as J. Acordes triada: mayores, menores y disminuidos. Series y progresiones reales. Acorde de 7a de dominante. Cadencias: perfecta, plagal, rota y semicadencia. Acorde de 6/4 cadencial. Creación de estructuras armónicas de 4 y 8 compases con una armonía por compás. Enlaces de acordes en estructuras básicas. Creación de melodías libremente. Creación a partir de motivos rítmicos. Creación de motivos con notas reales. Creación de frases a partir de motivos con notas reales.
SÈRIES I PROGRESSIONS DIATÒNIQUES
Estructures harmòniques a partir de cèl·lules harmòniques en progressió. Enllaços harmònics en sèries i progressions. Creació de melodies a partir de motius de dos compassos. Adaptació de motius per transport.
SERIES Y PROGRESIONES DIATÓNICAS
Estructuras armónicas a partir de células armónicas en progresión. Enlaces armónicos en series y progresiones. Creación de melodías a partir de motivos de dos compases. Adaptación de motivos por transporte.
DOMINANTS SECUNDÀRIES
Uns altres acords amb funció de dominant: setena disminuïda i setena de sensible. Concepte i ús de dominants secundàries. Progressions mixtes. Improvisació de xicotetes formes: tango i/o vals. Estructures harmòniques de 16 compassos. Patrons d'acompanyament. Característiques d'estil. Introducció i tancament. Creació de frases pregunta-resposta. Adaptació de motius per enllaç harmònic.
DOMINANTES SECUNDARIAS
Otros acordes con función de dominante: séptima disminuida y séptima de sensible. Concepto y uso de dominantes secundarias. Progresiones mixtas. Improvisación de pequeñas formas: tango y/o vals. Estructuras armónicas de 16 compases. Patrones de acompañamiento. Características de estilo. Introducción y cierre. Creación de frases pregunta-respuesta. Adaptación de motivos por enlace armónico.
TEMA I VARIACIONS
Tema i variacions: Anàlisi d'un tema. Diferents tractaments d'un mateix tema: variacions rítmiques, melòdiques i/o harmòniques. Utilització de notes d'adorn: nota de pas, floreig i appoggiatura.
TEMA Y VARIACIONES
Tema y variaciones: Análisis de un tema. Diferentes tratamientos de un mismo tema: variaciones rítmicas, melódicas y/o armónicas. Utilización de notas de adorno: nota de paso, floreo y apoyatura.
ACORDS QUATRIADA
Tipus d'acords: naturalesa, funció, xifratges. Ús en estructures harmòniques. Música minimalista (estil Satie). Sèrie de 7es diatòniques, de dominant, sèrie de 7es mixta. Improvisació de melodies lliures, en progressió. Enllaç d'acords en la sèrie a partir de qualsevol posició. Aplicació de diferents textures.

ACORDES CUATRÍADA Tipos de acordes: naturaleza, función, cifrados. Uso en estructuras armónicas. Música minimalista (estilo Satie). Serie de 7as diatónicas, de dominante, serie de 7as mixta. Improvisación de melodías libres, en progresión. Enlace de acordes en la serie a partir de cualquier posición. Aplicación de diferentes texturas. JAZZ Xifrat. Compàs i fraseig swing. Exercicis rítmics. Cèl·lules harmòniques basades en II7 – V – I. Progressions harmòniques. Walking Bass. Voicing. Stride. Improvisació melòdica a partir de cèl·lules melòdiques. Escales principals. L'escales de blues. Improvisació a partir de standards de blues. JAZZ Cifrado. Compás y fraseo swing. Ejercicios rítmicos. Células armónicas basadas en II7 – V – I. Progresiones armónicas. Walking Bass. Voicing. Stride. Improvisación melódica a partir de células melódicas. Escalas principales. Las escala de blues. Improvisación a partir de standards de blues. MUSICA DEL S. XX. Música pop, rock y popular del s.XX	

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula. El desenvolupament de les classes es realitzarà de manera que l'alumne pose en pràctica constantment els conceptes que s'expliquen. L'aplicació de conceptes al llarg de les classes facilitarà tant l'assimilació dels mateixos com la realització d'una avaluació contínua del propi procés d'ensenyamentaprenentatge. El desarrollo de las clases se realizará de manera que el alumno ponga en práctica constantemente los conceptos que se expliquen. La aplicación de conceptos a lo largo de las clases facilitará tanto la asimilación de los mismos como la realización de una evaluación continua del propio proceso de enseñanza-aprendizaje.	Serà la manera habitual d'adquirir el coneixement. Será la manera habitual de adquirir el conocimiento.	10h
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/ audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.	Serà la manera habitual d'adquirir el coneixement. Será la manera habitual de adquirir el conocimiento.	25h
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. Aplicación de conocimientos interdisciplinares.	Serà la forma de participació conjunta. Será la forma de	4h

		participación conjunta	
Tutoria *Tutoría*	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.	Serà la via per a resoldre dubtes o problemes personals concrets. Será la vía para resolver dudas o problemas personales concretos.	1h
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno. Avaluació contínua: En cada classe s'avalua el treball realitzat a casa al llarg de la setmana. Avaluació puntual: Al llarg del curs hi ha planificats diversos dies destinats a avaluació per a recuperar el treball que no s'haja pogut portar al dia. Evaluación continua: En cada clase se evalua el trabajo realizado en casa a lo largo de la semana. Evaluación puntual: A lo largo del curso hay planificados diversos días destinados a evaluación para recuperar el trabajo que no se haya podido llevar al día.	Serà la manera de portar a la vida "real" els coneixements apresos i destreses desenvolupades. Será la forma de llevar a la vida "real" los conocimientos aprendidos y destrezas desarrolladas.	10h
		SUBTOTAL	50 Horas

5.2	**Activitats de treball autònom** *Actividades de trabajo autónomo*		
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen en trabajo (en nº horas o ECTS)*

Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.	Serà la manera en què l'alumne ampliarà el coneixement i investigarà sobre temes relacionats amb la matèria. Será la manera en que el alumno ampliará el conocimiento e investigará sobre temas relacionados con la materia	15h
Estudi pràctic *Estudio práctico*	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo. Una vegada fet el treball de classe, cada alumne haurà d'estudiar individualment les partitures a casa fins a aconseguir el major grau d'excel·lència interpretativa d'aquestes. Una vez realizado el trabajo de clase, cada alumno deberá estudiar individualmente las partituras en casa hasta conseguir el mayor grado de excelencia interpretativa de las mismas.	Serà la manera de desenvolupar de manera individual les destreses de cadascú. Serà la manera en què l'alumne detectarà les seues pròpies necessitats i el farà saber al professor. Será la manera de desarrollar de forma individual las destrezas de cada cual. Será la manera en que el alumno detectará sus propias necesidades y lo hará saber al profesor	30h

Activitats complementàries *Actividades complementarias*	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències,... Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias, etc.	Serà una altra manera d'ampliar el coneixement. Será otra manera de ampliar el conocimiento	5h
		SUBTOTAL	50 Horas

TOTAL	100H

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…
Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne serà contínua i integradora, i es fonamentarà en bàsicament en l'avaluació setmanal dels exercicis de classe. No obstant això, es realitzaran exàmens quan siga necessària aquesta eina. *La evaluación del aprendizaje del alumno será continua e integradora, y se fundamentará en básicamente en la evaluación semanal de los ejercicios de clase. No obstante, se realizarán exámenes cuando sea necesaria esta herramienta.*	Tots els instruments d'avaluació estan relacionats amb els resultats d'aprenentatge. Todos los instrumentos de evaluación están relacionados con los resultados de aprendizaje	100%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

1. Comprensió de conceptes i procediments: s'avaluarà tant que se sàpien aplicar els conceptes explicats en la creació/improvisació com que se sàpien explicar verbalment.

Comprensión de conceptos y procedimientos: se evaluará tanto que se sepan aplicar los conceptos explicados en la creación/improvisación como que se sepan explicar verbalmente.

2. Assimilació de conceptes i procediments: per a demostrar aquesta assimilació, l'alumne haurà de ser capaç de portar a la pràctica de manera fluida els conceptes i procediments compresos. Aquesta capacitat s'avaluarà mitjançant l'observació de l'alumne en cadascuna de les classes.

Asimilación de conceptos y procedimientos: para demostrar dicha asimilación, el alumno deberá ser capaz de llevar a la práctica de manera fluida los conceptos y procedimientos comprendidos. Esta capacidad se evaluará mediante la observación del alumno en cada una de las clases.

3. Progrés personal: es tindrà en compte tant la dedicació i esforç personal com la implicació de l'alumne en el seu propi procés d'ensenyament-aprenentatge. S'avaluarà puntualment a l'inici de cada classe i al llarg de la mateixa el treball realitzat per l'alumne durant la setmana.

Progreso personal: se tendrá en cuenta tanto la dedicación y esfuerzo personal como la implicación del alumno en su propio proceso de enseñanza-aprendizaje. Se evaluará puntualmente al inicio de cada clase y a lo largo de la misma el trabajo realizado por el alumno durante la semana.

4. Resultat final: es valorarà el més objectivament possible la capacitat improvisatòria respecte a les competències i continguts del curs.
Resultado final: Se valorará lo más objetivamente posible la capacidad improvisatoria con respecto a las competencias y contenidos del curso.

5. Assistència a classe i puntualitat: l'assistència responsable de l'alumnat serà obligatòria i, excepte causa justificada, es tindrà en compte en l'avaluació.

Asistencia a clase y puntualidad: la asistencia responsable del alumnado será obligatoria y, salvo causa justificada, se tendrá en cuenta en la evaluación.

Es realitzaran tres tipus d'avaluacions:
Avaluació inicial:
L'avaluació inicial pretén detectar els coneixements previs de cada alumne i, així mateix, crear consciència d'aquests en el propi alumne. La primera classe.
Avaluació contínua:
En l'avaluació contínua es tindrà especialment en compte el progrés personal de cada alumne, el seu esforç i compromís amb el seu propi aprenentatge. Al principi de cada classe es realitzarà una avaluació del treball realitzat a casa durant la setmana, moment en el qual es realitzarà una co-avaluació entre els alumnes. L'assistència es tindrà en compte en la valoració. Si l'alumnat supera les 6 faltes d'assistència

sense justificar, perdrà el dret a l'avaluació contínua i la seua nota dependrà, exclusivament, de l'avaluació final.

Avaluació final:
Finalment, es durà a terme una avaluació final que consistirà en un examen pràctic, el qual serà imprescindible aprovar per a superar l'assignatura.

Se realizarán tres tipos de evaluaciones:
Evaluación inicial:
La evaluación inicial pretende detectar los conocimientos previos de cada alumno y, asimismo, crear conciencia de éstos en el propio alumno. La primera clase.
Evaluación continua:
En la evaluación continua se tendrá especialmente en cuenta el progreso personal de cada alumno, su esfuerzo y compromiso con su propio aprendizaje. Al principio de cada clase se realizará una evaluación del trabajo realizado en casa durante la semana, momento en el que se realizará una co-evaluación entre los alumnos. La asistencia se tendrá en cuenta en la valoración. Si el alumnado supera las 6 faltas de asistencia sin justificar, perderá el derecho a la evaluación continua y su nota dependerá, exclusivamente, de la evaluación final.
Evaluación final:
Por último, se llevará a cabo una evaluación final que consistirá en un examen práctico, el cual será imprescindible aprobar para superar la asignatura.

6.3 **Sistemes de recuperació**
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Es recomana portar al dia l'estudi i preparar amb diligència les obres setmanalment. Serà possible recuperar l'assignatura aprovant l'examen de les convocatòries oficials.

Se recomienda llevar al día el estudio y preparar con diligencia las obras semanalmente. Será posible recuperar la asignatura aprobando el examen de las convocatorias oficiales.

7 Bibliografia
Bibliografía

BAUER, B.: The New Real Book. Sher Music Co.
CISNEROS, J.M.; DOÑA, I.; RODRÍGUEZ, J.; MOLINA, E.: Improvisación y acompañamiento. Vol. I y II. Enclave Creativa.
DESPORTES, Y.: Manual práctico para el reconocimiento de los estilos desde Bach a Ravel. Real Musical.
DESPORTES, Y.: Guide d'improvisation. Gerard Billaudot.
DURAND, E.: Traité d'accompagnement au piano. Alphonse Leduc.
GAINZA, Violeta Hemsy de: La improvisación musical. Ricordi Americana.
LEVINE, M.: Jazz Theory. Sher Music Co.
MANN, M.: Improvising Blues Piano. Amsco Publications.
MOLINA. E.: Improvisación al piano. vols. I y II. Enclave Creativa.
MOLINA, E.; GARCÍA VÁZQUEZ, J.R.; ROCA, D.: Improvisación al piano. vol. III. Real Musical.
MOLINA, E.; CABELLO, I; ROCA, D.: Armonía. vols. I y II. Enclave Creativa.
OSTEREICH, J. & PENNINGTON, E.: Improvising & Arranging on the keyboard. Prentice-Hall.
SAWYER, F.J.: Extemporization.
STUBINGTON, H.: Practical Extemporization. The Epworth Press.
TOBIN, J. R.: How to improvise piano accompaniments. Oxford University Press.
WRIGHT, D.: From Extemporization to Improvisation. A Practical Guide. Trinity College London.